

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

NAGHIB MAHFUZ

Miramar

Traducere din arabă de
IRINA VAINOVSKI-MIHAI

HUMANITAS
fiction

Redactor: Ioana Vilcu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
DTP: Andreea Dobreci, Carmen Petrescu

Lucrare executată la C.N.I. Coresi S.A.

NAGUIB MAHFOUZ

MIRAMAR

© 1967 by Naguib Mahfouz

First published in Arabic in 1967 as *Miramar*.

Translated into Romanian by arrangement with

The American University in Cairo Press.

All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2012, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MAHFUZ, NAGHIB

Miramar / Naghib Mahfuz; trad.: Irina Vainovski-Mihai. –

București: Humanitas Fiction, 2012

ISBN 978-973-689-525-8

I. Vainovski-Mihai, Irina (trad.)

821.412-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

1. Amer Wagdi

În sfârșit, Alexandria.

Alexandria, bob de rouă, nimb de nori albi, rază de soare limpezită în apele cerului, lăcaș al amintirilor înmuiate în miere și lacrimi.

*
* * *

Clădirea semețită mă scrutează iar. Imaginea ei mi s-a întipărit demult în memorie. O știu atât de bine. Numai că acum privește spre niciunde, cu indiferență, de parcă nu m-ar fi cunoscut niciodată. Cu zidurile coșcovite de umezeală și de trecerea timpului se înalță pe o limbă de uscat din Mediterană, străjuită de palmieri și acacii, și care se întinde până acolo unde, în sezonul de vânătoare, se aude pârâitul neîncetat al puștilor.

Aerul proaspăt și tare aproape îmi mistuie trupul firav și cocârjat. Nu-i mai pot ține piept ca odinioară.

Mariana, draga mea Mariana, cât mi-aș dori să te afli tot acolo, în vechea ta reședință! Cred și sper. Altfel nu știu ce va fi cu mine. A mai rămas atât de puțin timp. După cum văd eu, cu ochii împăienjeniți, streșiniți de sprâncene cărunte și rare, poveștile lumii se tot repetă în mod absurd.

Iată-mă, în sfârșit mă întorc la tine, Alexandria.

*
* *
*

Sun la apartamentul de la etajul patru. Cineva privește pe vizor; este chiar Mariana. Te-ai schimbat mult, draga mea. În întunericul de pe scară, nu mă recunoaște. Chipul alb și părul auriu îi sclipesc în lumina difuză a unei ferestre din interior.

— Pensiunea Miramar?

— Da, *monsieur*.

— Aș dori o cameră.

Se deschide ușa. Mă întâmpină o statuie de bronz a Fecioarei. Apoi un miros de care mi-a fost dor câteodată. Stăm față în față și ne privim. Înaltă, subțire, cu părul auriu, pare să fie în puteri, chiar dacă e adusă de spate și, fără îndoială, are părul vopsit, iar venele umflate de pe mâini și ridurile din colțul buzelor dezvăluie vremea ce s-a scurs. Încă mai ești fermecătoare, dar ai împlinit deja cincizeci și șase de ani, draga mea. Îți mai amintești oare de mine?

Mă măsoară cu ochii ei albaștri și, deodată, începe să clipească mai repede. A, iată că îți amintești, iată că îmi recuperez existența pierdută.

— O, dumneata ești?

— *Madame!*

Entuziasmați, ne strângem mâinile. Chicotește copleșită de emoție, așa cum numai femeile din Anfushi știu să facă. Și renunță pe loc la orice formalism.

— Ce surpriză minunată! Amer-bei, domnule Amer, ah!

Ne așezăm pe canapeaua din abanos de sub statuia Fecioarei. Trupurile ni se reflectă în biblioteca vitrată ce nu a servit niciodată decât drept decor în acest vestibul.

Privesc în jur și îi zic:

— Chiar nu s-a schimbat nimic în vestibulul pensiunii.

— O, nu, a fost refăcut și zugrăvit de mai multe ori, protestează ea mândră. Ia uite, continuă Mariana întinzându-și brațul, sunt atâtea lucruri noi: candelabrul, paravanul, radioul...

— Sunt atât de fericit că te-am găsit, Mariana. Slavă Domnului că ești bine!

— Mulțumesc lui Dumnezeu că și dumneata ești bine, *monsieur* Amer, să bat în lemn.

— Ei, nu o duc chiar așa de bine: am colită și probleme cu prostata, dar, să mă audă Cel de Sus, nu mă plâng.

— Și cum de ai venit tocmai acum, când s-a sfârșit sezonul?

— De fapt, am venit să mă stabilesc aici. Când ne-am văzut ultima oară?

— Ne-am văzut acum... acum... Ce ziceai, ai venit să rămâi aici?

— Da, draga mea, ultima oară te-am văzut acum vreo douăzeci de ani.

— Chiar așa. Și în răstimpul ăsta n-ai mai dat nici un semn de viață.

— Munca... Grijile...

— Fac pariu că între timp ai tot venit la Alexandria.

— Din când în când, numai că am fost foarte ocupat. Știi cum e viața de jurnalist.

— Ei, dar știi și cât de ingrați sunt bărbații.

— Mariana, draga mea, pentru mine dumneata ești Alexandria.

— Dar, firește, te-ai însurat.

— Nu. Încă nu.

— Și ce ai de gând? mă întreabă ea tachinându-mă.

— Nu m-am căsătorit, îi răspund eu oarecum nervos, nu am copii, m-am pensionat. Uite așa, am terminat cu toate, Mariana...

Îmi face semn cu mâna să continui.

— Și atunci am simțit chemarea Alexandriei, locul meu natal. Cum nu mai am nici o rudă în viață, m-am îndreptat spre singurul prieten care mi-a mai rămas pe lume.

— E atât de bine să ai un prieten când rămâi singur.

— Îți mai amintești de vremurile de odinioară?

— S-au dus în toată splendoarea lor, spune ea melancolică.

— Iar noi trebuie să ne ducem viața înainte, îi răspund oftând.

Numai că, atunci când vine momentul socotelilor și al tocmelilor, e la fel de neînduplecată ca întotdeauna. Îmi zice că nu are alte venituri decât din pensiuine, că de aceea e nevoită să primească chiriași și peste iarnă, chiar dacă e vorba de niște studenți enervanți. Și ca să facă rost de chiriași e obligată să apeleze la tot felul de samsari și cameriști de prin hoteluri. Și-mi spune toate acestea cu tristețea unui om umilit. Apoi îmi dă camera numărul șase, departe de aripa cu vedere spre mare. Cădem de acord asupra unei chirii rezonabile, cu excepția perioadei de vară, când pot rămâne acolo, îmi precizează ea, doar dacă plătesc tariful pentru vilegiaturiști. Pe urmă stabilem repede toate detaliile, inclusiv micul dejun obligatoriu. Și iată, *madame* îmi dovedește că, la momentul oportun, știe să nu se lase influențată de amintiri, reușind atât de bine să negocieze și să calculeze. Mă întrebă de bagaje și, când îi răspund că le-am lăsat la gară, pufnește în râs:

— Nu erai sigur că o s-o regăsești pe Mariana. Dar așa să fie cum spui, să rămâi aici pentru totdeauna, adaugă ea entuziasmată.

Îmi privesc mâinile și gândul mă duce la mumiile de la Muzeul Egiptului.

*
* *
*

Camera pe care mi-a dat-o e la fel de bună ca acelea cu vedere spre mare. Am toată mobila necesară și fotolii confortabile, în stil vechi. Însă îmi voi lăsa cărțile în cuțăr, le voi scoate doar una câte una, pe măsură ce le citesc, iar atunci le voi așeza pe masă sau pe comodă. Camera are un singur neajuns: e atât de umbrită, încât soarele pare veșnic la asfințit. Fereastra dă spre o curte de lumină, iar scara de serviciu este atât de aproape, încât aud miorlăitul pisicilor și șușotitul servitorilor. Am dat o raită prin toate camerele. Cea roz, cea violet, cea azurie. Toate goale. Cândva îmi petrecusem câte o vară, sau chiar o perioadă mai îndelungată, în fiecare dintre ele. Chiar dacă oglinzile vechi, covoarele groase, lămpile argintate și candelabrele din cristal au dispărut, încăperile și-au păstrat oarecum aerul aristocratic datorită tapetului de pe pereți și a tavanelor înalte, ornamentate cu îngerăși.

Mariana suspină și abia atunci îmi dau seama că are proteză dentară.

— Ah, pensiunea mea era așa de selectă!

Încerc s-o consolez:

— Doar Dumnezeu e etern.

— Iarna, mai toți chiriașii sunt studenți, iar vara îmi vine cine vrei și cine nu vrei.

*
* *
*

— *Amer-bei, te rog, pune o vorbă bună pentru mine la Excelența Sa.*

— *Excelență, i-am spus lui Saad Zaghloul, nu că ar fi un om deosebit de capabil, dar și-a pierdut fiul în luptă, așa că ar putea primi postul acesta.*

Mi-a acceptat propunerea. Dumnezeu să-l țină în locul cel mai mândru din Grădina Lui. Mă plăcea și părea sincer interesat de articolele pe care le scriam. Odată mi-a zis:

— Pentru națiune, ești printre cei de zeamă.

Avea, Dumnezeu să-l odihnească, un defect de dicție, pronunța „z” în loc de „s”. După ce au auzit povestea, unii dintre vechii mei tovarăși din Partidul Național mă întrebau, de fiecare dată când mă vedeau: Ce mai face zeama națiunii? Ce vremuri! Vremuri glorioase, de luptă și eroism. Pe atunci Amer Wagdi era cu adevărat cineva: prietenii ape-lau la el pentru favoruri, dușmanii se temeau de el și-l evitau.

*
* *
*

Când stau în cameră, depăn amintiri, citesc sau mă las furat de somn. Iar vestibulul este locul unde-mi petrec serile cu radioul și cu Mariana. Dacă vreau și un alt fel de divertisment, la parterul clădirii se află cafeneaua Miramar. Nu prea am șanse să dau de cineva cunoscut, nici măcar la Trianon. Prietenii mi s-au dus, vremea petrecută cu ei s-a dus și ea. Alexandria, te cunosc atât de bine iarna. La asfințit îți golești străzile și piețele ca vântul, ploaia, însingurarea să-și poată face de cap, în timp ce saloanele ți se umplu de vorbe și destăinuiri.

*
* *
*

— „...Acel bărbat care își învelește trupul mumificat cu o haină neagră din vremurile de mult trecute ale lui Noe...” Cine mai folosește azi asemenea întorsături de frază? a zis cel pe care noile vremuri, în cinismul lor, îl făcuseră redactor-șef. N-ai ceva ce să citească omul când zboară cu avionul?

Ceva de citit în avion! Caraghios gras și stupid ce ești! Arta scrisului le-a fost dată celor ce gândesc și simt, nu petrecăreților de prin cluburi și baruri. Dar așa e acum. Suntem nevoiți să lucrăm alături de începători care s-au școlit prin circuri și care au năvălit apoi să-și facă jongleriile în jurnalism.

*
* *
*

Stau într-un fotoliu, îmbrăcat cu halatul de casă. Mariana s-a tolănit pe canapeaua de abanos, sub statuia Fecioarei. Postul de radio european transmite o muzică săltărească. Aș asculta altceva, dar nu vreau să o tulbur. Visătoare, cu ochii închiși, dă din cap în ritmul muzicii, așa cum făcea și pe vremuri.

— Am fost și am rămas prieteni, draga mea.

— Da, am fost prieteni întotdeauna.

— Dar nu am făcut niciodată dragoste!

Mariana pufnește în râs:

— Ție-ți plac țărăncile. Zi-mi că nu-i așa.

— A existat și o excepție, îți aduci aminte?

— Da, îmi răspunde ea amuzată, ai venit odată cu o străină, iar eu te-am pus să vă treceți în registru ca „Amer Wagdi și soția“.

— N-am reușit să mă apropiu de tine. Mă intimidai. Erai frumoasă, sclipitoare, admirată de aristocrații din jurul tău.

Radiază de fericire. Ce bine ar fi ca, dintre noi doi, tu să trăiești mai mult, chiar și numai cu o zi. Să nu mai fiu nevoit să mă mut în altă parte. Mariana, ești dovada vie că trecutul, din perioada mentorului meu și până astăzi, nu a fost o nălucire.

Cuprins

1. Amer Wagdi	5
2. Hosny Allam	67
3. Mansour Bahy	107
4. Sarhan al-Beheiry	157
5. Amer Wagdi	205